

СЕКЦІЯ 4. ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНОГО ОЗБРОЄННЯ ТА ВІЙСЬКОВОЇ ТЕХНІКИ СУБ'ЄКТАМИ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ ПРИ ВИКОНАННІ СЛУЖБОВО-БОЙОВИХ (БОЙОВИХ) ЗАВДАНЬ

Башнянин Олег Володимирович

*Старший викладач кафедри загальновійськових дисциплін
факультету безпеки державного кордону, працівник
Національна академія Державної прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького*

Андрюшко Прохор Валерійович

*курсант 3 курсу факультету безпеки державного кордону
Національна академія Державної прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького*

ЗАСТОСУВАННЯ БЕЗПІЛОТНИХ ЛІТАЛЬНИХ АПАРАТІВ ДАЛЬНОЇ ДІЇ У ДЕРЖАВНІЙ ПРИКОРДОННІЙ СЛУЖБІ УКРАЇНИ

Сучасний збройний конфлікт кардинально змінив роль безпілотних літальних апаратів (БпЛА) у тактиці та оперативному мистецтві. Якщо на початку повномасштабного вторгнення Росії у 2022 році ДПСУ використовувала переважно малі розвідувальні БпЛА класу «міні», то вже у 2023–2024 роках акцент суттєво змістився у бік апаратів дальньої дії. Для Державної прикордонної служби України, підрозділи якої охороняють понад 2 700 км лінії зіткнення та суміжні ділянки кордону, БпЛА дальньої дії стають принципово важливим засобом ведення розвідки та ударних операцій на оперативну глибину.

До категорії БпЛА дальньої дії у контексті застосування ДПСУ відносять апарати з радіусом дії від 100 км і більше, тривалістю польоту понад 6 годин та здатністю працювати на висотах від 1 000 до 5 000 м. Серед вітчизняних зразків, що застосовуються або перебувають у процесі впровадження в силових структурах України, виокремлюються: «Фурія» — тактичний розвідувальний БпЛА з дальністю до 50 км та тривалістю польоту до 3 годин; «Лелека-100» — розвідувальний комплекс з дальністю дії до 100 км; «Spectator-M1» — апарат з дальністю до 60 км, орієнтований на артилерійське коригування. Для завдань ударного характеру на оперативну глибину підрозділи ДПСУ, що діють у складі угруповань Сил оборони, отримують доступ до важких ударних БпЛА.

Ключовими завданнями, для яких ДПСУ застосовує БпЛА дальньої дії, є: стратегічна розвідка та моніторинг переміщень противника на глибину 80–150 км від лінії зіткнення; виявлення і супровід колон ворожої техніки та живої сили; коригування вогню артилерії та РСЗВ; контроль комунікацій і доріг в оперативному тилу противника; а також ретрансляція сигналів зв'язку для підрозділів на передових позиціях в умовах радіоелектронного придушення (РЕБ).

Застосування БпЛА дальньої дії пов'язане з низкою специфічних викликів. Головним є протидія засобам РЕБ противника: глушіння GPS-сигналу та каналів управління призводить до втрати апаратів і зриву виконання завдань. Відповіддю на цей виклик є впровадження захищених протоколів передачі даних, інерціальних навігаційних систем та алгоритмів автономного польоту. Іншим суттєвим обмеженням залишається висока вартість апаратів класу дальньої дії порівняно з масовими FPV-дронами, що вимагає особливої уваги до захисту наземних станцій управління та обслуговуючого персоналу. Нарешті, для забезпечення ефективної роботи БпЛА дальньої дії необхідна розвинена інфраструктура: захищені злітно-посадкові майданчики, комплекси технічного обслуговування та підготовлений операторський склад.

З організаційної точки зору ДПСУ формує спеціалізовані підрозділи операторів БпЛА, де особовий склад проходить підготовку як з пілотування та технічного обслуговування апаратів, так і з аналізу аерофотознімків та розвідувальних даних. Національна академія ДПСУ імені Богдана Хмельницького включила відповідні навчальні модулі до освітніх програм, а бойовий досвід систематично передається між підрозділами через систему обміну тактичними знаннями.

Таким чином, БпЛА дальньої дії перетворилися на один із визначальних компонентів розвідувально-ударного контуру ДПСУ в умовах повномасштабного збройного конфлікту. Перспективами розвитку є: інтеграція штучного інтелекту в системи розпізнавання цілей і аналізу розвідувальних даних; розробка боєвих алгоритмів для координованих дій груп БпЛА; підвищення стійкості до РЕБ через використання мережевих технологій управління; а також поглиблення міжвідомчої взаємодії ДПСУ з ЗСУ та іншими складовими Сил оборони у сфері застосування безпілотних систем дальньої дії.

Башнянин Олег Володимирович

*Старший викладач кафедри загальновійськових дисциплін
факультету безпеки державного кордону, працівник*

*Національна академія Державної прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького*

Яромій Андрій Васильович

курсант 3 курсу факультету безпеки державного кордону

*Національна академія Державної прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького*

РОЛЬ ВИСОКОТЕХНОЛОГІЧНОГО ОЗБРОЄННЯ У ПІДВИЩЕННІ ЕФЕКТИВНОСТІ ОХОРОНИ ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ УКРАЇНИ

Охорона державного кордону є одним із ключових елементів забезпечення суверенітету та територіальної цілісності держави. В умовах сучасних гібридних загроз, стрімкого розвитку технологій та ескалації збройних конфліктів поблизу

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ СЛУЖБОВО-БОЙОВОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ СКЛADOВИХ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ В СУЧАСНИХ
УМОВАХ**